

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**HORATII TVRSELLINI || ROMANI || E SOCIETATE IESV ||
LAVRETANAE HISTORIAE || LIBRI QVINQVE. ||**

Torsellini, Orazio

Romae, 1597

Cap. 26. Clemens tribus cubicularijs in Dalmatiam, & Gallilæam misis,
Lauretanæ Domus migrationem explorat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64112](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64112)

retanus ergo Præses impèsius etiam quam iubebatur, tam salubre opus aggressus est anno huius sæculi XXXIII. ac strenue per architectum, ingenti operarū vi conducta, pauperibus etiam peregrinis cotrogatis, syluam vico proximam deicere, lacunas ductis fossis in præterfluentem amnem, aut in mare proximum deriuare: imminetem oppido collem cædere institit. Longum erat, ac pene infinitum opus. Proinde tum inchoatum magis quam perfectum. Cæterum illa ipsa inchoatio, & salubritatis aliquid in præsentia, & spei plurimum in posterum procedente opere incolis fecit.

*Clemens tribus cubicularijs in Dalmatiam,
& Galileã missis, Lauretanæ Domus migrationem explorat. Cap. XXVI.*

*Tradit Lan.
Ann. Laur.
Hier.*

Salubrior iam facta erat Laureti habitatio, cum Lauretanæ Domus historia facta est exploratio. Hieronimus Angelita ciuis Recinetensis domi suæ, vel generis nobilitate, vel integritate vitæ clarus in paucis fuit. Is Virginis Lauretanæ historiam ab se conscriptam Clementi Pontifici per id tempus dicauit. Scribendæ dicandæque Pontifici historiæ causa fuit, quod per eadem ferme tempora, vt ante dictum est, sacrosanctæ Domus è Galilæa in Dalmatiam, inde in Picenum asportatæ narrationem ex Flumensibus Annalibus Dalmatæ quidam ad Recinetensem pertulerant ciuitatem. Itaque siue Angelitanæ historiæ admonitu, seu familiarium rogatu, seu potius cœlestis numinis instinctu, Clementem cupido cœpit, migrationem Sanctæ Domus è Galileã intentius explorandi. Haud erat ignarus id ipsū olim, & à Dalmatis authore Frangipanio, & à communi Picentium, ciuitatis Recinetensis hortatu, satis esse perspectum. Cæterum præcipuas Pontificis partes esse ducebat, rem tam inuisitatam, ac pene incredibilem

lem denuo per certos homines explorare, vt aliorum iudicijs accederet Pontificalis authoritas, quæ ex mortaliu pectoribus dubitationem omnem, si qua forte resideret, funditus tolleret. Proinde ex omnium familiarium numero tres cubicularios suos delegit expertæ in primis religionis, ac fidei. Hos quid facto opus esset monitos, rebusque necessarijs abunde instructos dimittit, faustum eis iter precatus. Ergo illi Lauretum profecti, sacramque Domum intentiore cura contemplati dimensique, conscendunt nauim Illyricum petituri. Quo vt ventum est, ædiculam Lauretanæ instar satis vetustam, & miraculorum monumentis insignem inueniunt. Porro parieti eius ædiculæ inscriptum, Lauretauam ibi Domum olim fuisse. Hæc accolæ ipsi monstrabant: haud vana ab illis afferri veræ lachrymæ vbertim manantes ex desiderio testabantur. Cōfestim igitur legati mensuris admotis, deprehendunt profusus omnia conuenire. Protinus repetito cursu pergunt in Galilæam, Nazarethum veniunt. Sacræ Domus fundamenta monstrata ab incolis cernunt: quoquo versus metiuntur: congruere cuncta comperiunt. Ex Legatorum numero Ioannes. N. erat Senensis, qui nouo aliquo iudicio veteris miraculi fidem adfirmendam ratus, duos inde attulit lapides ex ijs, quibus vulgo strui ædes Nazarethi solent. Lapis quidem laterem naturali forma imitatur (cuiusmodi ex sectilibus lapidicinis erui alicubi solet) cæterum flauentibus intermicat venis. Reuersus igitur Ioannes cum Collegis ad Aedem Lauretanam, cum eius lapidibus Nazarenos illos lapides confert: reperit geminos eorum, ac simillimos esse. Ea quoque res auxit miraculi fidem, cum talem lapidicinam in Piceno nullam esse constaret: et omnia quamuis vetusta ædificia, ob cæmentorum, taliumque lapidium inopiam, laterculo structa cernerentur. Illi igitur successu admodum læti peruolant Romam. Pontificem expectati adeunt, comperta renuntiant. Ioannes insuper Nazarenos lapides Lauretanis simillimos

profert tanti miraculi testes. res summa & Pontificis laetitia, & aedicularum praecipue sermone celebratur.

Tres viri illustres e mortis faucibus eripiuntur.

Cap. XXVII.

*Tradit Lau.
Ann. Laur.
Riere.
Julian. Ca
farinus a le
tali morbo
ereptus.
Vaino. Tran
siluan. a pre
senti mortis
periculo li
beratus.*

*Ferdinandi
Gonzagae
casus, & D.*

Eodem fere tempore Aedes Lauretana nobilissimis est illustrata miraculis. Iulianus Caesarinus vnus e proceribus Romanae ciuitatis anno huius seculi XXX. Bononiae graui implicitus morbo ad vltimum periculi venerat. Iamque a medicis destitutus adesse sibi sentiebat supremum diem, cum implorato Lauretanae Virginis praesidio, repente conualuit. Eodem anno Valuoda Transilvaniae ab Abrahamo Praetore Regis Turcarum (Bassam ipsi appellant) praelio victus, captusque victoris irati iussu ex altissima rupe agendus erat praecipus. Caterum ille B. Mariae Lauretanae inuocata, seruitium quoque, non tantum, praesens supplicium euasit. Nam forte sermonem de religione cum Bassa ingressus, adeo offeratum eius animum diuina ope mitigauit, vt Barbarus odio in amorem verso, ipsum cum caeteris Transiluanis captiuis dimitteret gratis. Exstat hodie Laureti tabula ingens egregie picta, aureoque exornata, vbi tota res non solum coloribus, sed etiam litteris expressa videtur. Iisdem fere temporibus Ferdinandus Gonzaga adolescens nobilissimus Mantuae praeferoce cursu exercebat equum. Quo vehementius concitato effusus in clathros ferreos vicini templi, B. Mariae Lauretanae opem implorat. mira dictu res. Ex tam graui, periculosoque casu, extemplo sanus vegetusque surrexit. Nec voti parum memor, equestrem statuam argenteam Lauretanae Virgini donum tulit. Ipse autem eiusdem effigiem Virginis ex argento expressam deinceps in omni vita perpetuo suspensam gestauit e collo, siue miraculi monumentum, seu vitae praesidium. nec frustra. in maximis

praelio-